

Készült: 2015. január 21.
Készítette:
dr. Sugár Anita,
HKA kapcsolattartó

Üllés, a mi jövőnk

HKA Stratégiai dokumentum

Tartalom

Elhelyezkedés és településtörténet	2
Területi besorolás	3
Társulások	3
Demográfia.....	3
Foglalkoztatás helyzete, munkanélküliség	4
A kormány gazdaságpolitikai célkitűzései	5
A Gazdasági Program célkitűzései a következők szerint valósultak meg	5
Szennyvízcsatorna rendszer kiépítése	6
Ivóvízminőség-javító program	6
Erdei Iskoláig tartó kerékpárút építése	7
Szociális Szolgáltató Központ.....	7
Közösségi közlekedés fejlesztése	7
IPA Program - Szerb - Magyar Pályázat (Alkotóház áthelyezése, programok).....	7
Déryné Kulturális Központ udvarának korszerűsítése	8
Az iskolaépület korszerűsítése és a sportrészleg bővítése, felújítása	8
Bölcsőde épületének és működési területének bővítése	9
A Piac tér rekonstrukciója	9
Sportöltöző felújítása.....	10
Horgászto környékének fejlesztése	10
Önkormányzati konyha épületének külső és belső felújítása, korszerűsítése, eszközök cseréje, felújítása	10
A tanyagondnoki szolgálat.	11
Óvoda felújítása.....	11
A stratégiaalkotás másik alkalmazott módszere: A SWOT-elemzés	13
Üllés település SWOT elemzése:	14
A módszertan következő állomása: Üllés jövője - 15 év múlva.....	16
A módszertan következő állomása a HELYI KÉPESSÉGEK, ADOTTSÁGOK feltérképezése	18
Az alkalmazott módszerek konzekvenciája: Küldetés és alapértékek	19
1. Üllés sportéletének bővítése, a lehetőségek körének szélesítése.	19
2. Kisvárosias környezet, faluközpont megújítás.....	20
3. Horgásztóban rejlő lehetőségek	21
4. Szociális lehetőségek bővítése	21
5. Szórakozási lehetőségek - fiatalok helyben tartása	22
6. Ipari létesítmények, alternatív energiaforrások	22

Bevezetés

Településünk sikeresen szerepelt a „Helyi Közösségi Akadémia” pályázaton. A pályázati részvétellel célunk a stratégiai tervezés javítását, az önkormányzatok helyi együttműködésének erősítését, valamint a helyi közszolgáltatások ellátásának javítását. Ez alapvetően összhangban van a helyzetelemzésben rögzített fő elvekkel.

Üllés település 2010-2014. évekre vonatkozó stratégiai dokumentumelemzését 2014. szeptember 09. napján elkészítették Magyar Katalin, Dr. Nagy Rusztem, Vargáné Török Ágnes és közreműködött: Dr. Tariné Dr. Botta Ágnes – önkormányzati szaktanácsadók.

A dokumentumelemzés kiváló alapot képez a Helyi Közösségi Akadémia keretében végzett műhelymunka workshop sorozat 3 állomásán keletkezett anyag feldolgozásához.

A település bemutatása, általános statisztikai adatai

Elhelyezkedés és településtörténet

Üllés község a Duna-Tisza közí hátság peremén fekszik. A község területére jellemző domborzati viszonyok megegyeznek a Duna-Tisza közí hátságéval. Domborzata sík fekvésű, a települést kis szintkülönbségű területek változása jellemzi. Talajviszonyaira a homokos talajszerkezet jellemző, amely víznyelő képességű.

A térség mai arculata a mezőgazdasági termelés által meghatározott homogén kultúrtáj. Jellemző a tanyás településszerkezet és az intenzívebb mezőgazdaság. A mai erdők telepített erdők, jellemző fafajaik a nyárfa, fenyő, akác. A település törekszik az eredeti tájkaraktert megjelenítő természeti értékek védelmére.

1. kép Üllés település elhelyezkedése

Üllés a - Dél-alföldi Régió, Csongrád megye, ezen belül a Mórahalmi Kistérség – települése. A legközelebbi városhoz, Szegedhez 25 km-re található.

A település területe 4981 hektár. A község jelentős tanyavilággal rendelkezik, 202 hektár a bel-, és 4779 hektár külterület.

A településen az alapvető közműellátottság – a vezetékes gáz-, villany- vízszolgáltatás – biztosított. A szennyvízhálózat kiépítésére az önkormányzat pályázati támogatást nyert, mely beruházás jelenleg folyamatban van.

A közösségi közlekedéssel valamennyi szomszédos település elérhető. A megyeszékhelyre, Szegedre és vissza a buszjáratok óránként járnak, a menetidő autóbusszal 45 perc (naponta 27 járatpár). A járási székhely Mórahalom busszal szintén könnyen elérhető.

A közösségi közlekedés színvonala – DAOP 3.2.1/A pályázati támogatás segítségével, a Szegedi Kistérség gesztorságával – emelkedett, Üllés közigazgatási területén, Üllés-Szeged vonalon összesen 17 megállóhely került felújításra, köztük a központi buszmegálló is, ahol fedett kerékpártároló került kialakításra.

Területi besorolás

Üllés „A kedvezményezett térségek besorolásáról” szóló 311/2007.(XI.17) Korm. rendelet szerint leghátrányosabb kistérségben, a mórahalmi kistérségben található. A községet „A társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések”-ről szóló 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott települések közé sorolta.

Társulások

A településfejlesztés érdekében az önkormányzat folyamatos kapcsolatban van több társulással. Közös pályázik a Homokháti Kistérség Többcélú Társulással, a Homokháti Önkormányzatok Kistérségfejlesztési Társulással, a Térségi Vízmű-üzemeltetési Intézmény Társulással, a Forrás-4 Szennyvíz-Közmű Önkormányzati Társulással, a Mórahalom és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulással, a Dél-alföldi Térségi Hulladékgazdálkodási Társulással. Ezekben a pályázatokban a társulások, mint közös pályázók szerepelnek.

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulásán keresztül látja el a település a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat az Üllésen létrehozott Tagintézményében, amely fejlesztés a DAOP 4.1.3/A-09 Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése pályázat elnyerésével jöhetett létre.

Demográfia

A népesség összetételét tekintve az az országos átlaggal közel megegyezik.

A lakosság összetételének alakulása a korábbi évek statisztikai adatai alapján a következő:

Év	Lakónépesség szám (fő)
2008	3280
2009	3227 fő

2010	3222 fő
2011	3221 fő
2012	3202 fő
2013	3168 fő
2014	3130 fő

1. számú táblázat

A lakónépesség szám alakulása (2008 - 2014. december)

(Forrás: Helyi Visual Register Népszámlálási rendszer)

A települési népességi adatokból kitűnik, hogy a település fejlődésének egyik legfontosabb záloga a fiatal gyermekes családok erősítése, adott esetben településen tartása. Ehhez az elmúlt években egyrészt megtörténtek azok a lépések, melyek nélkülözhetetlenek a gyermekek neveléséhez, szociális és infrastrukturális szempontból.

A fejlesztések megtörténtek, illetve jelenleg is folyamatban vannak (bölcsőde, óvodafejlesztés, sportolási lehetőség biztosítása, játszótérek, étkeztetés, egészségügyi ellátás). Emellett a település gazdasági megtartó képességét kell szem előtt tartani az ilyen jellegű fejlesztések végrehajtásával, melyek következtében a családfenntartás helyben is alternatíva lehet. A gazdaságfejlesztési irány lehet a dolgozat következő részében megjelenő mezőgazdasági, illetve a turisztikai terület. Kiindulópontként meg kell vizsgálni azokat a tényezőket, amelyek befolyásolhatják a jövőbeni fejlesztési területeket.

Foglalkoztatás helyzete, munkanélküliség

A község lakói évtizedeken keresztül meghatározóan növénytermesztésből és állattenyésztésből szerzett jövedelemből éltek (e tevékenységüket termelőszövetkezeti formában végezték). A település polgárainak megélhetésében igen jelentős volt a városi – elsősorban szegedi ipari üzemek és a városi szolgáltató-helyek szerepe is.

A település átlagos munkanélküliségi rátája a Csongrád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége szerint: 7,93 % mely a megyei átlagnál (10,5 % - 2012. december 31-i adat forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qlf027.html) alacsonyabb.

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskereső	fő	132	181	183	214	169
20 éves és fiatalabb	fő	0	0	3	8	11
	%	0	0	1,63	3,73	6,50
21-25 év	fő	14	19	20	29	17
	%	10,6	10,49	10,92	13,55	10,05
26-30 év	fő	19	23	32	36	30
	%	14,39	12,70	17,48	16,82	17,75
31-35 év	fő	26	41	39	41	28
	%	19,69	22,65	21,31	19,15	16,56
36-40 év	fő	17	29	36	39	21
	%	12,87	16,02	19,62	18,22	12,42

41-45 év	fő	37	41	28	33	20
	%	28,03	22,65	15,30	15,42	11,83
46-50 év	fő	12	26	16	14	10
	%	9,09	14,36	8,74	6,54	5,31
51-55 év	fő	7	2	2	6	11
	%	5,30	1,10	1,09	2,80	6,50
56-60 év	fő	0	0	7	8	21
	%	0	0	3,82	3,73	12,42
61 év felett	fő	0	0	0	0	0
	%	0	0	0	0	0

5. számú táblázat: regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint
(2008-2012. év) *Forrás: Munkaügyi Központ nyilvántartása*

Üllés gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló tényezők

Helyes az az elemzés, mely figyelembe veszi a mindenkor kormány gazdasági irányvonalait és a helyi sajátosságok figyelembe vételével ehhez igazítja azokat a kitörési pontokat, melyek relevánsak lehetnek az adott mikrokörnyezetben. A település Gazdasági-és Munkaprogramjában ezen helyzetelemzés a következő súlyokkal van jelen:

A kormány gazdaságpolitikai célkitűzései

- a költségvetési egyensúly helyreállítását célzó intézkedések bevezetése,
- modern, szolgáltató közigazgatási reform, elektronikus önkormányzati szolgáltatás megteremtése,
- az önkormányzatok és a hivatalok által ellátandó feladatok felülvizsgálata,
- a társulásban történő feladatellátás,
- gazdasági, egészségügyi, oktatási reform,
- járási rendszerrel történő feladatellátás az egyes államigazgatási területeken.

A lakosság számához képest is jelentős eredményt ért el Üllés a járások kialakulása folyamatában, ugyanis 2013. márciusában nagyközségi címet kapott és mórahalmi járási kirendeltségi státuszt tudott elérni, így egyike lett azon tíz településnek Csongrád megyében, ahol járási szintű ügyeket lehet intézni. Mindezzel erősödik a település térségi szerepe, amely a Helyi Községi Akadémia kialakításával együtt komoly közigazgatási bázist jelent a jövőre nézve.

Üllés fejlesztési céljainak megvalósulása a pályázatok bemutatása tükrében

A Gazdasági Program célkitűzései a következők szerint valósultak meg

Célként fogalmazták meg, hogy az önkormányzat jelölje ki a stratégiai célokat, illetve az azok megvalósítását szolgáló projekteket, hogy az operatív program megnyílásakor pályázni tudjanak az Unió strukturális forrásaira.

A település az elmúlt években a következő pályázati forrásokra nyújtott be támogatási igényt:

Új Széchenyi Terv forrásaira: a Gazdaságfejlesztési Operatív Program (GOP), a Környezeti és Energetikai Operatív Program (KEOP), a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP), a Társadalmi infrastruktúra Operatív Program (TIOP), az Dél-alföldi Operatív Program (DAOP), az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA).

Szennyvízcsatorna rendszer kiépítése

A „Bordány, Forráskút, Üllés, Zsombó szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának fejlesztése” KEOP-7.1.2.0 pályázatot megnyerték.

Az OMS Környezetvédelmi Kft., mint a Forrás-4 Projekt Fővállalkozója, szerződést kötött a **„Bordány, Forráskút, Üllés, Zsombó szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának megvalósítása”** (projekt azonosítószám: KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0083) tárgyú projekt megvalósítása kapcsán a szennyvízcsatorna-hálózat építés-kivitelezési munkái jelenleg a településen folyamatban vannak.

Ivóvízminőség-javító program

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal által kibocsátott jóváhagyó határozat alapján a településen 2014. január 1-jétől a víziközmű-szolgáltatást az ALFÖLDVÍZ Zrt. látja el.

A Mórahalom és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás támogatást nyert az ivóvízminőség-javító programra, a társulásban lévő települések ivóvízminőség-javítására, a vízhálózat részbeni rekonstrukciójára és fejlesztésére. A magas hálózati veszteségek, csőtörések miatt egyes utcákban szükségessé vált a nem megfelelő műszaki állapotú vezetékek cseréje, a csatlakozó házi bekötésekkel együtt. A rekonstrukciós munkálatok során a nagyobb üzembiztonság, és a mechanikus hálózattisztítás lehetőségének érdekében egyes hálózati csomópontok is átépítésre kerülnek, a tűzbiztonság növelése érdekében új földfeletti tűzcsapok létesülnek.

A beruházás során az üllési vízmű telepen új, az Európai Unió előírásainak megfelelő minőségű ivóvizet produkáló vízkezelési technológia kerül kialakításra, mellyel összefüggésben új üzemviteli épület készül, a biztonságos vízellátás érdekében egy új víztároló medence is épül, valamint a jelenleg üzemelő ivóvíztermelő kút melléfúrással történő felújítása fog megvalósulni. A teljes projekt próbaüzemmel a tervek szerint 2015. május 31-én fejeződik be.

Erdei Iskoláig tartó kerékpárút építése

A DAOP program 65.210.321 Ft-os támogatásával megvalósuló kerékpárút építése 2011. április hónapban kezdődött. A 2,7 km hosszú 2 méter széles aszfaltos út érintett több turisztikai célpontot, telephelyet, és biztonságossá tette a kerékpáros forgalmat, mind a falu, mind pedig az Erdei iskola irányába.

Szociális Szolgáltató Központ

A DAOP program keretében 37.173.031 Ft-os támogatást nyert a Szociális Szolgáltató Központ kialakítása tárgyú kistérségi pályázat. A program keretében a Gondozási Központot áthelyezték egy felújításra szoruló épületbe.

A Szociális Szolgáltató Központ a következő feladatokat látja el: nappali ellátás, idősek klubja, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi pszichiátriai ellátás, támogató szolgálat, tanyagondnoki szolgáltatás, szociális étkeztetés, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat.

A fejlesztés megvalósulásával, széles társadalmi igényt lehet kielégíteni, kulturált, megfelelő körülmények között az üllési tagintézményben.

Közösségi közlekedés fejlesztése

A Szegedi Kistérség Többcélú Társulása keretében benyújtott pályázat – a DAOP program keretében - 23.571.457 Ft-os támogatást nyert. Üllés és Bordány között (külterületen) 16 db. megállóhely kiépítésére és 8 db. buszváró kihelyezésére (paddal, hulladékgyűjtő edénnyel, központi kerékpártároló kiépítésére) került sor.

IPA Program – Szerb - Magyar Pályázat (Alkotóház áthelyezése, programok)

A pályázatot Üllés Község Önkormányzata nyújtotta be – az Üllési FONÓ Alapítvánnyal és a vajdasági Etnolife Civil Alapítvánnyal közösen. A projekt 2-2 magyar, illetve szerb rendezvény szervezését és 1-1 épület felújítását célozta meg (Üllésen ez, az Alkotóház a volt Rendőrségi épületbe történő áthelyezését, így az épület felújítását jelentette).

Déryné Kulturális Központ udvarának korszerűsítése

A főpályázó a FONÓ Alapítvány volt. A projekt tartalmazza: a területrendezést, szabadtéri színpad felújítását, térburkolat kialakítását, közvilágítás kialakítását, parkolók kialakítását, meglévő kerítés elbontását, növénytelepítés, közkút építését.

A Déryné Kulturális Központ fő célja: a meglévő közösségek további működtetése, azok szakmai színvonalának szinten tartása, továbbá a jelentkező új igények lehetőség szerinti kielégítése.

Az iskolaépület korszerűsítése és a sportrészleg bővítése, felújítása

Az iskolaépület és a meglévő sportrészleg komplex felújítását tervezték a sportrészleg bővítésével - iskola mögötti terület bevonásával.

A beruházás még nem valósult meg, de az iskolaépület közvetlen szomszédságában egy műfüves sportpálya került kialakításra. Ez nem csak a lakossági igényeket elégíti ki, hanem segíti a mindennapos testnevelés megvalósulását is. Ez összhangban van a település Egészségügyi Tervével, Gazdasági Programjával is.

Bölcsőde épületének és működési területének bővítése

Az Új Széchenyi Terv DAOP keretén belül elnyert támogatás segítségével egy új, két csoportszobás bölcsőde épült, amelyben 22 gyermek napközbeni felügyelete, gondozása, nevelése vált biztosítottá. Az új épületben a helyiségek számának növekedésével, fejlesztő és sószoba kialakításával komplexebb ellátásra nyílt lehetőség: már két évnél fiatalabb gyermekek napközbeni ellátása mellett időszakos felügyelet, fejlesztő foglalkozások (pl.: gyógytorna), baba-mama klub, étkezési, táplálási tanácsadás kialakítása is biztosított. Az épületben megújuló energiaforrásokat használó rendszer (geotermikus energiára alapozott hőszivattyús fűtő-hűtő rendszer, felületfűtéssel és hűtéssel a csoportszobákban is) került kiépítésre.

A Piac tér rekonstrukciója

A piactér területének új funkcióval való ellátása, hasznosítása pályázati formában megvalósult. Rendkívül nagy társadalmi hasznossággal bír a fejlesztés, mert a gazdasági életen kívül közösségi teret is biztosít a település polgárai számára.

További lehetőség az épület egyéb célú hasznosítása is, közösségi rendezvények, lakodalmak biztosítására.

Sportöltöző felújítása

A fejlesztés hazai és uniós források igénybevételével valósult meg. A sportöltöző felújítását célzó fejlesztésre – a képviselő-testület 54/2010. (VI.30) önkormányzati határozatával 5 millió forintot különített el saját költségvetéséből.

Horgásztó környékének fejlesztése

A pályázat „Az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból a falumegújításra- és fejlesztésre LEADER Helyi Akciócsoportok közreműködésével 2012-től igénybe vehető támogatás” című pályázat formájában került beadásra. A fejlesztés keretében tóparti szabadidőpark, játszótér és közcélú fedetlen sportpályák kialakítása valósult meg. A természetközelség, a nyugodt környezet létrehozása és a sportolási lehetőség a Pihenőpark legfőbb rendeltetése.

Önkormányzati konyha épületének külső és belső felújítása, korszerűsítése, eszközök cseréje, felújítása

Üllés Nagyközségi Önkormányzat „Az üllési szociális étkeztetési ellátás minőségi színvonalának emelése a helyi szolgáltatási körülmények javítása érdekében” elnevezésű pályázaton támogatást nyert a konyha korszerűsítésére.

A projektnek köszönhetően a konyha épületének korszerűsítésére és konyhatechnológiai fejlesztésére nyílt lehetőség.

A beruházás célja a településen biztosított szolgáltatás magasabb színvonalon történő megvalósítása, ezáltal a lakossági elégedettség növelése, a konyhai alkalmazotti munkakörülmények javítása.

A tanyagondnoki szolgálat.

A szolgáltatás magasabb szintű végzése érdekében a tanyagondnoki szolgáltatáshoz tartozó gépjárművek cseréje valósult meg, két darab Skoda Yeti Active 2.0 TDI beszerzésével.

Óvoda felújítása.

Az üllési Csigabiga óvoda a Belügyminisztérium 26 millió 543 ezer forintos támogatásával és 11 millió forint önkormányzati önerővel újult meg: kialakították a hőszivattyús fűtésrendszert, kicserélték a vizesblokkok berendezéseit, az óvodát teljesen kifestették, parkettáját újracsiszolták. Az épület teljes átalakítása 2015 tavaszán fejeződik be, amikor az intézmény külsejét hőszigetelik és nemesvakolattal látják el.

A település általános bemutatásának értékelése, szerepe a stratégiai dokumentumban

Üllés község jövőképe illeszkedik, mind a kistérség, mind pedig Csongrád megye Területfejlesztési Konceptiójába, amelyek kapcsolódnak az országos és az Európai Unió trendekhez, irányokhoz.

A település azon beruházásokkal, amelyeket az elmúlt években megvalósított, megteremtette azt az alapot, amelyre építkezve magasabb fejlődési pályára állhat és egyúttal teljes körűen kihasználhatja a rendelkezésére álló természeti és kulturális erőforrásait, a helyi értékek, tradíciók és turisztikai kapcsolatok szem előtt tartásával.

A település általános adatainak ismeretében látható és megismerhető, hogy milyen adottságokkal, képességekkel, nehézségekkel rendelkezik a település. Felmérhető, hogy mik azok a külső körülmények, amelyek meghatározzák a település színvonalát, gazdasági-társadalmi-kulturális helyzetét.

A megvalósult beruházások felsorolásszerű ismertetésével látható, hogy a település vezetése figyelembe vette és a jövőben is figyelembe veszi, valamint reálisan felmérte és felismerte a

települési szükségleteket. A község anyagi képességének, költségvetési- és adóbevételeinek ismeretében rangsorolta a szükségesség és sürgősség szempontjából a beruházásokat. Elsősorban azok a beruházások valósultak meg, amelyek a lakosság szélesebb körében biztosították a szolgáltatáshoz való hozzáférés optimalizálását (pl. piactér áthelyezése, kerékpárutak kiépítése, szociális szolgáltató központ bővítése, új bölcsőde), vagy a költségvetést támogatták, például alacsonyabb fenntartási kiadással történő üzemeltetés (pl. Déryné Kulturális Központ felújításával alacsonyabb fenntartási költség, napelemek kihelyezése a közintézményekre, geotermikus energia felhasználásával működő hűtő/fűtő kazán az új bölcsődében, stb.)

Workshop célja, módszertana, eredményei

A Helyi Községi Akadémia program keretében 3 alkalommal műhelymunka során az elkészült helyzetelemzésre építve megalkotásra került Üllés stratégiai dokumentuma. A munkafolyamatba a lakosság széles köre meghívott volt: vállalkozók, munkavállalók, önkormányzat és intézményei dolgozói, civil szervezetek képviselői, nyugdíjasok, kisgyermekes szülők.

A workshop célja, hogy a résztvevők aktív közreműködésével úgynevezett brainstorming módszerrel válaszokat kapjunk a közösség jövőjét érintő kérdésekre, majd a feltett kérdésekre a helyi közösség érdekének megfelelő válaszokat dolgozzunk ki.

A workshop Gyorgyevics Miklós tréner vezetésével zajlott, mintegy 25-30 fő aktív közreműködésével.

A brainstorming (ötlettársítás, szabad ötletfeltárás, ötletroham) olyan csoportos feltáró munka, amelynek a célja, hogy az egyének csoportos véleményalkotásából származó előnyöket hasznosítsák. A brainstorming lényege:

- a szabad, kritikától mentes ötletfelvetés,
- a gondolattársítás (új ötlet generálásának lehetősége) lehetősége.

Jellemzője az érintettek minél szélesebb körének bevonása, a szabad, kritikamentes ötletfelvetés, az ötletek szemléletes gyűjtése, többszöri ötletfelvetés lehetőségének biztosítása.

A brainstorming lépései:

1. A probléma felvetése, az elérendő cél meghatározása.
2. A moderátor (csoportvezető) megbízása.
A moderátor legyen jó ismerője a szakmai problémának, jó kapcsolatteremtő készséggel rendelkezzen.
3. A csoport tagjainak kijelölése és felkérése a csoportmunkára.
A csoportba minden érintett szakterületről célszerű meghívni munkatársakat, de lehetnek külső tagjai is a csoportnak. A csoport tagjai lehetőleg ne csak szakemberekből álljon, esetenként laikusokat, illetve társ szakterületek képviselőit is célszerű meghívni.
4. A csoport tagjainak előzetes írásbeli tájékoztatása.

A megtárgyalandó probléma ismertetése, a rendelkezésre álló dokumentációk, segédanyagok (amik segítik a felkészülést) megküldése.

5. A csoportmunka szabályainak ismertetése.

- kritika megtiltása,
- egyszerre egy javaslat felvetése,
- a résztvevők sorban teszik meg javaslatukat,
- mások javaslatai továbbfejleszthetők,
- tilos vitát folytatni,
- akinek már nincs ötlete, passzolja az ötletfelvetés lehetőségét.

6. A brainstorming lefolytatása:

- a moderátor a táblára felírja a problémát,
- a résztvevők nem kerülnek bemutatásra (feszélyeztettség elkerülése végett),
- kéri a rövid, tömör megfogalmazást (max. két szó),
- sorban felszólítja a résztvevőket ötleteik megtételére,
- a moderátor sorban felírja a táblára az ötleteket,
- az ötletfelvetés addig tart, amíg vannak újabb ötletek.

Az ötletek hasznosítása:

Az összegyűjtött ötleteket először értelmezni és majd csoportosítani kell. Először az ötletek egymáshoz való viszonyát célszerű tisztázni, amely lehet:

- egyik ötlet része a másiknak,
- az egyik ötlet kiegészíti a másikat,
- az egyik ötlet ellent mond a másiknak.

Ezek után lehet az összetartozó ötleteket csoportosítani (affinitás diagram), további értelmezés céljából.

A brainstorming nem adja meg az egyértelmű választ valamely probléma megoldására, de széles ötlettárat tár fel az elemzők előtt a lehetséges megoldásokból.

A stratégiaalkotás másik alkalmazott módszere: A SWOT-elemzés

A SWOT elemzéssel feltérképezhetjük egy piac, iparág, üzlet, termék, szolgáltatás stb. piaci életképességét, illetve megismerhetjük, hogy mely feladatok a legfontosabbak stratégiai szempontból. A SWOT egy angol mozaikszó, 4 szó kezdőbetűiből áll össze:

- Strengths - erősségek
- Weaknesses - gyengeségek
- Opportunities - lehetőségek
- Threats - veszélyek

A SWOT elemzés magyar megfelelője a GYELV elemzés.

- Gyengeségek: belső tényezők: olyan dolgok, amik nem jól működnek, de lehet rá befolyás, hogy jobb legyen.

- Erősségek: belső tényezők: pozitív dolgok, amik jól működnek és lehet rá befolyás, hogy még jobban működjenek.
- Lehetőségek: külső tényezők: olyan adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.
- Veszélyek: külső tényezők: olyan korlátok, negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, kockázatot is jelentenek.

Amikor SWOT elemzést végzünk a stratégia kiértékelése céljából, akkor a hangsúlynak nem azon kell lennie, hogy mindenféle erősséget, gyengeséget, lehetőséget és veszélyt felsoroljunk, hanem inkább azon, hogy felismerjük azokat, amelyek kapcsolatban állnak a stratégiával. Ez még mindig nem elég, mert néhány erősség vagy gyengeség fontosabb lehet a stratégia építésénél vagy a piaci helyzet szempontjából, mint a többi, és ugyanez vonatkozik a lehetőségekre és veszélyekre is. Fontos tehát, hogy a SWOT-listát kiértékeljük abból a szempontból, hogy milyen következményei vannak a stratégiára nézve, és a stratégia alkotásánál milyen területeket kell még feltárni.

Üllés település SWOT elemzése:

VESZÉLYEK

- utak további romlása
- világkatasztrófa kialakulása, romló nemzetközi helyzet
- üvegházhatás fokozódása, globális felmelegedés
- környezetszennyezés fokozódása
- hulladékkezelés problémája
- szociális támogatások csökkenése
- szakképzettség esetén a társadalmi elismertség hiánya
- csökkenő munkalehetőségek
- szakirányú végzettségűek hiánya
- korlátozott képzési lehetőségek
- szakképzésre jelentkezők alacsony száma
- országos pályázati politika negatív iránya
- közlekedési költségek növekedése
- termőföld minősége
- természeti kincsek, természeti erőforrások kihasználatlansága
- ingatlanok elértéktelenedése
- egészségügyi szakellátás hiánya, romló általános egészségi állapot
- szélsőséges időjárás – elsivatagosodás
- külföldi vendégmunkások és a velük költöző családtagok megjelenése – etnikai arányok megváltozása
- vidékfejlesztési források elégtelensége
- városból kiszoruló lakosok tanyára költözése (szegényedő társadalmi réteg)
- piacok hiánya és bizonytalansága
- EU támogatás megvonása a mezőgazdaságtól
- távolság Szegedtől
- változó jogi környezet

LEHETŐSÉGEK

- Európai Unió tagság
- Szeged közelsége
- Horgásztó
- civil szervezetek léte
- Jól kiépített infrastruktúra
- Földrajzi fekvés: Kiskunhalas – Szeged közötti átmenő forgalom
- termőföld
- napsütötte órák száma
- geotermikus energia
- ásványkincsek: földgáz, termálvíz
- uniós pályázatok
- tanyás térség
- olcsó ingatlanok vállalkozásoknak, magánszemélyeknek
- üllési befolyásos kapcsolatok feltárása és kihasználása
- jó intézményi ellátottság
- vidékfejlesztési források
- jó tömegközlekedés Szeged felé

kockázatok:

- geotermikus energia költséges
- civil szervezetek érdektelenné válása
- útdíj bevezetése
- tanyák elnéptelenedése
- környezetszennyezés – termőföld minőség rontás
- függőség a politikai helyzettől
- unió-ellenes nézetek

ERŐSSÉGEK

- kulturális tenni akarás
- összetartó (kis)közösség(ek)
- vállalkozó szellem
- aktív civil szerveződés
- kiépült, korszerű intézményhálózat
- infrastruktúra kiépítettsége (közműhálózatok)
- hagyományörzés: néptánc, alkotóház
- jól kiépített szociális háló, megelőzés jól működik, nincs mélyszegénység
- vendégszeretet
- adósságmentes település
- kreatív gondolkodás, fiatal vezetőség – fiatalos gondolkodás

kockázatok:

- pályázati, jogi, anyagi környezet változása, bizonytalansága
- jogi környezet korlátozó, megismerhetetlen, bizonytalan
- kevés turista/vendég
- látványosság hiánya
- új képviselőtestület

GYENGESÉGEK

- képzett munkaerő hiánya
- felvásárló képesség, fizetőképesség alacsony
- munkahelyek hiánya
- építési kedv csökkenése
- alacsony fizetések helyben
- kommunikáció hiánya
- kevés lehetőség sportolásra
- összetartás hiánya
- oktatási rendszer minősége
- gyengül a család szerepe (csonka családok)
- gazdasági érdekek mindenekelőtt (üzemeltető)
- forráshiány
- vállalkozói kedv hiánya
- külföldi munkások
- munkanélküliség
- elmaradt térség
- egyirányú, nincs visszacsatolás, érdektelenség
- nincs változtatási hajlam
- sportlétesítmények hiánya (forráshiány)
- szervezett mezőgazdasági felvásárlás alacsony áron
- olcsó, rossz minőségű külföldi áruk
- infrastruktúra hiánya
- rossz szervezés, igényfelmérés hiánya
- forráshiány
- perspektíva hiánya
- globalizáció
- kulturális forradalom
- kommunikáció hiánya
- leterheltség, rohanó világ
- „Több szem, többet lát” elv hiánya
- országos politika erős befolyása

A módszertan következő állomása: Üllés jövője – 15 év múlva

A résztvevők 5 csoportot alkottak, majd a csoport tagjai elképzeléseiket papírra vetve szemléltették a település hosszútávú jövőjéről elképzeléseiket, vízióikat.

A csoportok az alábbi igényeket, vágyakat, álmokat fogalmazták meg:

1. Üllés, a fejlődő kisváros

- Horgásztó környékén horgászházak, strand, büfé
- templom előtt körforgalom – közlekedésbiztonság fokozása
- Üllés – város

- városközpontban sétány, díszvilágítás
- a köztéri parkban szobor
- egészségügyi szakrendelők kialakítása
- napelempark létesül
- ipari terület benépesül
- Déryné Kulturális Központ tetőterének beépítése: újabb közösségi terek, termek

2. A homok felvirágozása: Üllés

- Pusztaszínház további fejlesztése, szabadtéri színtér
- a közparkban szobor, parkosítás
- szórakozóhelyek létesítése
- új üzletek, bevásárlási helyek létesülnek
- sportlétesítmények létesülnek: sportpálya, tenispálya, uszoda, kosárlabda, kézilabda
- ipari övezet benépesül, munkahelyek létesülnek
- lakópark létesül
- szociális bentlakásos épület létesül
- gyerekvállalási kedv nő, nő a születések száma
- napelempark, szélerőmű

3. Üllés – Bölcsőtől a sírig

- ipari park fejlesztése, benépesülése
- szociális területen fejlesztés, bővítés
- zöldfelület gondozott
- sportlétesítmények

4. Üllés – Egységben az erő!

- mentőállomás
- egészségügyi szakrendelések
- wifi központ
- sportfejlesztés: konditerem, tenispálya
- kalandpark
- erdei pihenő
- iskolai gyakorlókert
- tájház, falumúzeum
- alkotóház fenntartása, bővítése
- fiatalok helybentartása az általános iskola és a további tanulmányok elvégzését követően is

5. Üllés aranykoráért!

- sport: uszoda, tenispálya, futballpálya

- mezőgazdaság fejlesztése, fenntartása
- alternatív energiák kihasználása
- intézmények korszerűsítése

A módszertan következő állomása a HELYI KÉPESSÉGEK, ADOTTSÁGOK feltérképezése

A problémákat a csoportok tagjai összeszedték, rendszereztek. A rendszer lényege, hogy a települési hiányosságok, problémák, nehézségek egy függvényben kerülnek ábrázolásra, amelynek lényege, hogy az adott negatív kritika nehezen kezelhető – könnyen kezelhető tengelyen milyen szintet képvisel, valamint az adott probléma kezelése kis költségigényű, vagy nagy költségigényű.

Nehezen kezelhető	Közigazgatás átszervezése	rossz időjárási viszonyok	Bel és külpolitika negatív hatása
	Uniós és egyéb pályázatoktól való függőség	Kulturális érdektelenség	globalizáció
	nyitottság hiánya/érdektelenség	ifjúság és család megtartó képessége	Multik elszívó hatása
	utánpótlás hiánya	Vezetői nézetek megváltozása (fontossági sorrend, prioritások)	
Könnyen kezelhető	Szegedtől való távolság (Üllés kiesik az agglomerációs gyűrűből)	Vidékfejlesztés gyengesége	munkahelyek hiánya
		Szakorvosi ellátás nincs	forráshiány a fenntartáshoz
Kis forrásigényű			Nagy forrásigényű

Az alkalmazott módszerek konzekvenciája: Küldetés és alapértékek

A Helyi Községi Akadémia keretein belül elkészült helyzetelemzés valamint műhelymunkák eredményei megmutatják a település szükséges és igényelt fejlesztési irányát. Képet ad a jelenkori valamint a jövőbeli vezetés számára is, meghatározza és segít megfogalmazni a gazdasági programok, fejlesztési stratégiák tárgyát, tartalmát.

A jövőképet a kapott eredmények megrajzolják, mivel a település lakóinak széles körű részvételével alkotott elképzelés egyben igény, amelynek a mindenkori vezetésnek meg kell felelnie.

Üllés jövőképe

A résztvevők széles köre által felvázolt probléma, hiányosság – így ezirányban keletkező igény:

1. Üllés sportéletének bővítése, a lehetőségek körének szélesítése.

A jövőbeli elképzelések megrajzolása valamennyi csoport felrajzolta, hogy szeretne látni a jövőben Üllésen új sportpályát, tenispályát, uszodát – tehát a sporttal kapcsolatos igényeket mindenképp szem előtt kell tartani a települési fejlesztési célok között.

Célok:

- Egészséges életmód: hangsúlyt helyezünk az egészséges életmód kiszélesítésére, gyerekek úszásoktatására és a tömegsport bővítésére. A tömegsport keretében túrák (kerékpárral, gyalog) szervezését tervezzük. Az egészséges mozgáson túl az egészségjavítás érdekében gyógytorna, relaxációs torna beindítását, kiszélesítését javasoljuk
 - új létesítmény
 - létesítményfejlesztés
 - eszközállomány bővítése, beszerzése
- Fiatalok úszásoktatása
 - tanuszoda létesítése
- Gyógytorna, relaxációs torna
 - szakszemélyzet biztosítása
 - egészségügyi szolgáltatás
- Falutúrák, tömegsport szélesítése
 - gyalogtúra, kerékpártúra
 - különböző korosztályok aktivizálása
- Játsszótérek:
 - eszközcsere
 - eszközfejlesztés

Üllés vezetése részéről az ezirányú beruházások, fejlesztések már több ciklusprogramon keresztül beépültek a célok és a megvalósult ötletek közé:

- műfüves sportpálya
- új sportöltöző
- aszfaltozott skate pálya
- régi focipálya rekonstrukciója
- sportegyesületeknek, sportcélú közösségeknek adott jelentős pénzügyi támogatás
- úszásoktatás támogatása az óvodások részére (anyagi támogatás az utazási költségek biztosításához)

2. Kisvárosias környezet, faluközpont megújítás

Valamennyi csoport feltüntette a jövőbeli elképzelések között Üllés központjának megújításra való igényét, akár kisvárosias központ kialakítását. Az ötletek között szerepel a több zöldfelület, gondozott, parkosított, virágosított terek, parkok, utcák. Megjelenik az igény egy szobor vagy emlékhely felállítására.

Faluközpont:

- Esztétikus környezet: vonzóbbá tesszük környezetünket, hozzájárulunk a kikapcsolódáshoz és a pihenéshez
- sétány kialakítása
- látványelemek, pl. szobor
- biztonságos közlekedés: a faluközpontban biztonságosabbá kívánjuk tenni a közlekedést
- forgalom lassítás, forgalom irányítás által

Zöldövezet bővítése:

- növelni kell a településünkön a zöldfelület nagyságát fasorok, ligetek létesítésével, virágosítással

Pihenőpontok kialakítása:

- találkák biztosítására,
- relaxálásra pihenőpontok kialakítása

Nyilvános WC, mosdó:

- településünk krónikus problémáját nyilvános WC és mosdó létesítésével oldjuk meg

Üllés vezetése részéről az igény létjogosultságát igazolja, hogy valamennyi költségvetési ciklusban jelentős forrás kerül betervezésre a zöldfelület karbantartásra, az ehhez szükséges munkagépek beszerzésére.

3. Horgásztóban rejlő lehetőségek

Megjelenik az igény, hogy Üllés első számú turisztikai, szabadidős desztinációja, a Horgásztó még szélesebb körű kihasználására.

A Horgásztó az üllési Árpád Horgászegyesület számára kínál elsősorban horgászati célú kikapcsolódási lehetőséget, de a 2014-ben átadott Pihenőpark már szélesebb körben is szórakozási, sportolási lehetőséget nyújt.

A lakossági igény kiterjed a strandolási, csónakázási, kempingezési lehetőségek kialakítására is.

A polgármesteri program ezzel összhangban már tartalmazza is rövidtávú célkitűzései között a Horgásztó további fejlesztését horgászaházakkal, rendezvénytartási lehetőség biztosításával, tóparti rendezvények lebonyolításával, valamint egy szabadstrand kialakításával.

4. Szociális lehetőségek bővítése

Szükség mutatkozik a szociális szolgáltatások bővítésére. A résztvevők részéről említésre került a mentőállomás létesítése, szociális bentlakásos intézet létrehozása, de legsürgetőbb igény a szakrendelések biztosítására mutatkozott.

Egészségügyi ellátás területén:

- alapellátás:
 - rendelők korszerűsítése (épület + eszközök)
 - rendelési idő igényekhez igazodása
- szakellátás
 - szakrendelések biztosítása (ehhez szükséges hely biztosítása)
 - humán erőforrás biztosítása (megfelelő létszámú asszisztens helyben biztosítása)
 - nem helyi szakellátásokhoz való hozzájutás elősegítése (betegszállítás)
- prevenció
 - szűrővizsgálatok biztosítása (előadások, tájékoztató anyagok)
 - oktatási intézményekkel kapcsolatfelvétel
 - civilekkel, szakintézményekkel együttműködés

Szociális ellátás területén:

- alapellátás:
 - családvédelem (oktatási intézmények bevonása, civilekkel együttműködés, szakemberek bevonása, szakmai segítségnyújtás)
 - ifjúságvédelem (gyermekfelügyelet, szabadidő hasznos eltöltése, napközis nyári táborok)
 - sérült emberek (szociális jellegű foglalkozások)
 - szenvedélybetegek segítése
 - idősügy (ápolási szolgáltatás, társasági élet biztosítása)
- szakellátás:
 - idősügy (bentlakásos otthon)
 - ifjúságügy (helyettes szülői hálózat)

A pályázati források függvényében a szakrendelések beindítására keressük a megoldást.

5. Szórakozási lehetőségek – fiatalok helyben tartása

A szórakozási lehetőségek bővítése, mint a fiatalok számára nyújtott szolgáltatások, záloga lehet a fiatalok helyben tartásának.

Szükségesnek ítéltetett: a bevásárlási lehetőségek bővítése, szórakozó helyek, mozi, közösségi színterek biztosítása, free wifi elérhetősége.

Falusi turizmus fejlesztése:

- egy adott időpontban minden korosztály kiszolgálásával;
- aktív pihenési, kikapcsolódási lehetőség.

Kulturális tevékenység:

- néphagyományok őrzése, bemutatása különböző helyszíneken
- tájház kialakítása, fenntartása
- meglévő kulturális lehetőségek jobb kihasználása
- Déryné Kulturális Központ tetőtér kihasználása, pl. ifjúsági szálláshely, közösségi tér kialakításával
- Pustaszínház lehetőségének kihasználása

Szabadidős tevékenység:

- Horgásztóra épített fejlesztés
- szabad fürdőzés
- kalandpark
- kemping: faházak, horgásztanyák
- tanösvény

A fiatalok helyben tartása nem könnyű feladat a mindenkori vezetés számára, mivel Szeged vonzerejét egy Üllés méretű település nem tudja túlszárnyalni. Ez az igény nemcsak anyagi erőforrást igényel, fontos, hogy legyen a fiatalok körében egy olyan önszerveződő közösség, fiatalok társasága, akik húzóerőt, mintát képviselnek. Fontos, hogy a programokra való igényt a fiatalok jelezzék, valamint a megvalósult szolgáltatásokat igénybe is vegyék.

6. Ipari létesítmények, alternatív energiaforrások

Mivel az országos problémák nem kerülnek el településünket sem, így várható volt a munkahelyteremtésre való igény felmerülése. A lakosság munkahelyeket szeretne, a munkahelyteremtés valójában a legtöbb igényt megelőzné, mint alapszükséglet.

Üdvözlendő, hogy az alternatív energiaforrások kihasználását a legtöbb résztvevő fontosnak és szükségesnek találja.

Üllés földrajzi fekvése ennek kedvez: geotermikus energia, termálvíz, napenergia.

Cél: gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés- és fenntartás

1. Mezőgazdaság fejlesztése
 - piac: ha megfelelő piac van, akkor lesz kereslet; helyi meglévő piacok bővítése, újak keresése
 - úthálózat fejlesztése: autópálya közelségének kihasználása

- kommunikáció: új vállalkozások idecsábítása, megszólítása, megtalálása; fiatalok segítése a pályaválasztásban – fiatalok helybentartása; termelésirányítás – a termelésnek a piaccal való összehangolása
- öntözés: speciális mezőgazdasági vonal; hatékony öntözési rendszer kiépítése mélyfúrási kutakkal – hatékonyabb mezőgazdasági termelés
- pályázatok: egyszerűbb pályázati eljárás; közös pályázati szakértő alkalmazása
- alternatív energia kihasználása: termálvíz és áram önköltségi áron biztosítása a gazdasági szereplőknek
- szakképzett munkaerő: nem találkozik a kereslet a kínálattal, kevés a megfelelően szakképzett munkaerő
- irányvonalak megjelölése: mit termelünk, mit tanuljunk?

2. Ipar fejlesztése

- ipari park prémium szolgáltatásokkal: olyan előnyökben részesíteni a helyi és idetelepült cégeket, vállalkozásokat, hogy a környező települések gazdasági szereplőivel szemben előnyösebb helyzetbe kerüljenek (pl. olcsó energia, olcsó telephely, kedvező adófeltételek, munkabér támogatás)

3. Szolgáltatás fejlesztése

- a mezőgazdaság és ipar fejlesztése komponensei magában foglalják, és magával vonzzák a szolgáltatások fejlesztését

Záró gondolatok

A Helyi Közösségi Akadémia módszertana segítséget és példát adott arra, hogy hogyan kell és lehet bevonni a helyi lakosságot a települést érintő kérdések, problémák, lehetőségek feltárásában és az azokra adott válaszok megtalálásában.

A három alkalomból álló műhelymunka eredménye egyrészt összefoglalja a települési szükségleteket, másrészt megerősítést nyújt a jelenlegi és majd a következő választási ciklusok szerinti vezetőségnek, hogy reális a községi igényekről alkotott elképzelés, megerősítés abban, hogy helyes az az irány, amelyet a jelenlegi települési polgármester és a vele együtt dolgozó képviselőtestület képvisel.

A csoportmunka eredménye hosszútávon befolyásolja Üllés fejlődési irányát. A lakosság bevonásával megfogalmazódott igények, hiányosságok, problémák mellett a közösség vezetői nem mehetnek el. Az elkészült dokumentációért köszönettel tartozunk Üllés teljes lakosságát képviselő résztvevőknek, akik a műhelymunkában aktívan részt vettek. Köszönettel tartozunk a szaktanácsadóknak Magyar Katalin, Dr. Nagy Rusztem, Vargáné Török Ágnes szakértőknek, akik átfogó tanulmányukban összefoglalták a település jelenlegi állapotát, egyúttal feltárták a hiányosságokat és alátámasztották a működés jelenlegi irányának létjogosultságát és helyességét.

Köszönettel tartozunk Gyorgyevics Miklósnak, a Helyi Közösségi Akadémia munkatársának, aki trénerként a műhelymunka levezetését és koordinálását biztosította.

Üllés, 2015. január 17.

dr. Sugár Anita jegyző
HKA kapcsolattartó